

Sygn. akt V Kz 335/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi V Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Zbigniew Mierzejewski

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Lerka

Przy udziale Prokuratora Tomasza Przytuły

po rozpoznaniu

w sprawie **M. W.**, urodz. (...) w W., syna P. i M. z domu K.,

oraz **T. S.**, urodz. (...) w R., syna A. i M. z domu Z.

oskarżonych o czyn z art. 107 § 1 k.k.s. i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę oskarżonych

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K 2/16

w przedmiocie przekazania sprawy Naczelnikowi Urzędu Celnego I w Ł. w celu uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 k.p.k., art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

postanawia

1. uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie pkt 2 i umorzyć postępowanie;
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej na podstawie art. 344a § 1 k.p.k. oraz art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. podjął zawieszony postępowanie oraz przekazał sprawę Naczelnikowi Urzędu Celnego I w Ł. w celu uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego.

Jak wynika z uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego braki mające podlegać uzupełnieniu związane były z wadą aktu oskarżenia wniesionego do Sądu przez Naczelnika Urzędu Celnego I w Ł. w sytuacji, gdy zdaniem Sądu Rejonowego, akt oskarżenia winien zostać zatwierdzony i wniesiony do Sądu przez prokuratora.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył zażaleniem obrońca oskarżonych zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

1. naruszenie przepisu art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. skutkujące uchybieniem, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., przejawiającym się w orzekaniu w sprawie mimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela;

2. obrazę przepisu prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia tj. art. 344a § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającą na błędnym przyjęciu, że w sprawie ujawniły się istotne okoliczności takie jak konieczność poszukiwania dowodów lub przeprowadzenia innych czynności, których dokonanie przez sąd powodowałoby znaczne trudności.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonych wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie wniesione przez obrońcę oskarżonych było zasadne.

Powołany przez Sąd Rejonowy, jako podstawa przekazania sprawy oskarżycielowi celem uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego, przepis art. 344a § 1 k.p.k. został wprowadzony do Kodeksu postępowania karnego przez art. 1 pkt 79 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 437), zmieniającej m.in. ustawę Kodeks postępowania karnego z dniem 15 kwietnia 2016 r., stanowiąc powrót do regulacji przewidzianej przepisem art. 345 k.p.k., uchylonym z dniem 1 lipca 2015 roku mocą art. 1 pkt 114 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247).

W okresie od 1 lipca 2015 r. do 15 kwietnia 2016 r. brak było ustawowej podstawy do przekazania sprawy oskarżycielowi publicznemu celem uzupełnienia istotnych braków postępowania przygotowawczego, co wynikało w głównej mierze z założeń nowelizacji z dnia 27 września 2013 r., wprowadzającej szereg rozwiązań mających na celu jak najszersze urzeczywistnienie zasady kontrydiktoryjności procesu karnego.

Przedmiotowa sprawa została zainicjowana aktem oskarżenia, który wpłynął do Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej w dniu 13 stycznia 2016 r. (k.-2), a zatem w okresie obowiązywania nowelizacji z dnia 27 września 2013 r.

Zgodnie z treścią przepisu art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, jeżeli na podstawie dotychczasowych przepisów po dniu 30 czerwca 2015 r. skierowano akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania lub wniosek o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego, a taka sytuacja miała miejsce w przedmiotowym postępowaniu, postępowanie toczy się według przepisów dotychczasowych do prawomocnego zakończenia postępowania, a zatem przy braku możliwości przekazania sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego.

Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej błędnie, z naruszeniem przepisu intertemporalnego zawartego w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, przekazał sprawę oskarżycielowi publicznemu celem uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego.

Uchybienie to skutkowało musiło uchyleniem zaskarżonego postanowienia, jako wydanego bez podstawy prawnej.

Należało jednocześnie zgodzić się z ustaleniami Sądu Rejonowego odnoszącymi się do braku w przedmiotowej sprawie skargi uprawnionego oskarżyciela.

Postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie zostało wszczęte przez Naczelnika Urzędu Celnego I w Ł. postanowieniem o wszczęciu dochodzenia z dnia 4 sierpnia 2014 r. (k-21). Postanowieniem z dnia 28 listopada 2014 r. Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł. przedłużył okres dochodzenia do dnia 21 stycznia 2015 r. (k.-62). Następnymi przedłużeniami dochodzenia dokonywał Prokurator Rejonowy w Rawie Mazowieckiej postanowieniami z dnia 27 stycznia 2015 r. (k.-78), 19 maja 2015 r. (k.-99) oraz 14 lipca 2015 r. (k.-113).

Sąd Okręgowy aprobuje w całej rozciągłości pogląd prawny sformułowany w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie I KZP 13/15 (OSNKW 2016/3/17), zgodnie z którym przedłużenie przez właściwego

prokuratora dochodzenia prowadzonego przez podmioty inne niż ten organ powoduje, że podmiot przedłużający postępowanie obejmuje je jednocześnie swoim nadzorem.

W konsekwencji przedłużenie przez prokuratora czasu trwania dochodzenia oznacza także, iż stosownie do dyspozycji art. 155 § 2 k.k.s. to prokurator, a nie finansowy organ prowadzący postępowanie przygotowawcze zatwierdza i wnosi do sądu akt oskarżenia.

Przedłużając trzykrotnie dochodzenie prowadzone przez Naczelnika Urzędu Celnego I w Ł. prokurator objął nadzór na tym postępowaniem, a zatem to prokurator był uprawniony do zatwierdzenia i wniesienia do sądu aktu oskarżenia.

Treść przepisów art. 155 § 1 -2 k.k.s., w zakresie uprawniającym prokuratora do zatwierdzenia i wnoszenia do sądu aktów oskarżenia w sprawach prowadzonych przez finansowy organ postępowania przygotowawczego objętych przez prokuratora nadzorem, została ustalona art. 15 pkt 22 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw i obowiązuje od dnia 1 lipca 2015 r.

Akt oskarżenia w przedmiotowej sprawie wniesiony został w dniu 13 stycznia 2016 r., a zatem zgodnie z przepisem art. 27 ustawy z dnia 27 września 2013 r., winien być zatwierdzony i wniesiony do sądu przez prokuratora.

Uznając, że w sprawie ujawniła się ujemna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., a zarazem brak jest możliwości jej usunięcia w trybie art. 344a § 1 k.p.k., a także, z uwagi na etap postępowania, w trybie art. 337 § 1 k.p.k., należało uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie.

Wskazać także należy, że stwierdzenie braku skargi uprawnionego oskarżyciela ma charakter przeszkody względnej, co oznacza, że prokurator mimo umorzenia postępowania może w dalszym ciągu zatwierdzić i wnieść do sądu akt oskarżenia sporządzony przez Naczelnika Urzędu Celnego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 632 pkt 2 k.p.k., mającego odpowiednie zastosowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe stosownie do dyspozycji art. 113 § 1 k.k.s., w razie umorzenia postępowania koszty procesu ponosi Skarb Państwa.